

Biznes i społeczeństwo- promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim

Nr 3/2019

Publikacja powstała w ramach projektu realizowanego przez Fundację Makowo pt. „Biznes i społeczeństwo- promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim”, finansowanego przez Lokalną Grupę Działania „Gminy Powiatu Świeckiego”.

Wstęp

Poniższa publikacja jest trzecią z cyklu sześciu opracowań przygotowanych w ramach projektu Fundacji Makowo pt. „Biznes i społeczeństwo- promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim”, którego głównym celem jest *Promocja idei ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej wśród 16 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz 5 podmiotów (w tym 2 JST i 3 PES) z obszaru LSR do 31.07.2019.*

Dzięki prezentowanym publikacjom możliwe będzie poszerzenie grona odbiorców, którym zostaną przybliżone najważniejsze założenia ekonomii społecznej oraz przedsiębiorczości społecznej.

W pierwszej części przedstawione zostało pojęcie ekonomii społecznej, w tym jej specyfika i założenia. Ponadto wskazane zostały kluczowe instytucje działające na rzecz rozwoju ekonomii społecznej na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

W części drugiej uwaga była skupiona na typach i rodzajach podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych, które funkcjonują na obszarze Polski.

W poniższej publikacji przybliżona zostanie specyfika spółdzielni socjalnych wraz z przedstawieniem przykładów tego typu podmiotów działających na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

Spółdzielnia socjalna

Spółdzielnia socjalna jest typem podmiotu funkcjonującego w rzeczywistości gospodarczej przede wszystkim na podstawie dwóch aktów prawnych:

- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych* która określa między innymi zasady zakładania, prowadzenia działalności, łączenia oraz likwidacji spółdzielni socjalnej.
- *Ustawa z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze* obowiązuje w sprawach nieuregulowanych w Ustawie o spółdzielniach socjalnych.

Zgodnie z zapisem Art. 4 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2006r. spółdzielnię socjalną mogą założyć:

- 1) osoby bezrobotne, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.1)),
- 2) osoby, o których mowa w art. 2 pkt 1a i 1b ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828 oraz z 2018 r. poz. 650),
- 3) osoby niepełnosprawne, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, 1000 i 1076),
- 4) osoby do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadające status osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 5) osoby, o których mowa w art. 49 pkt 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 6) osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu lub niewykonujące innej pracy zarobkowej,
- 7) osoby usamodzielniane, o których mowa w art. 140 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 i 1076) – posiadające pełną zdolność do czynności prawnych.

Ponadto spółdzielnię socjalną mogą założyć także:

1) inne osoby niż wskazane w ust. 1, o ile liczba tych osób nie stanowi więcej niż:

a) 50% ogólnej liczby założycieli,

b) 70% ogólnej liczby założycieli, w przypadku gdy spółdzielnię socjalną zakładają osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo gdy spółdzielnia socjalna prowadzi działalność w zakresie:

– zadań i usług pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,

– rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

– opieki nad dziećmi do lat trzech, o której mowa w przepisach o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,

– prowadzenia niepublicznych przedszkoli lub innych form wychowania przedszkolnego, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 i 1000), – wspierania rodziny i pieczy zastępczej w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

2) organizacje pozarządowe w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub jednostki samorządu terytorialnego;

3) kościelne osoby prawne.

Należy pamiętać, że liczba założycieli spółdzielni socjalnej w przypadku osób fizycznych nie może być mniejsza niż trzy (gdy założycielami spółdzielni socjalnej są trzy osoby fizyczne, spółdzielnia socjalna jest zobowiązana do przyjęcia w poczet członków oraz do zatrudnienia w spółdzielni co najmniej dwóch osób spośród osób wymienionych w art. 4 ust. 1, w terminie 12 miesięcy od dnia wpisu spółdzielni socjalnej do Krajowego Rejestru Sądowego), a w przypadku osób prawnych nie może być mniejsza niż dwa.

W przypadku gdy założycielami spółdzielni socjalnej są organizacje pozarządowe, kościelne osoby prawne lub jednostki samorządu terytorialnego, są one zobowiązane do zatrudnienia w spółdzielni co najmniej pięciu osób spośród osób wymienionych w art. 4 ust. 1, w terminie sześciu miesięcy od dnia wpisu spółdzielni socjalnej do Krajowego Rejestru Sądowego.

* więcej szczegółowych informacji dotyczących spółdzielni socjalnej można znaleźć w dokumentach źródłowych wskazanych na końcu publikacji.

Spółdzielnie socjalne – przykłady w województwie kujawsko-pomorskim

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu jako podmiot koordynujący ekonomię społeczną na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego na swojej stronie (www.es.rops.torun.pl) prowadzi bazę spółdzielni socjalnych działających w regionie. Można w niej znaleźć informacje dotyczące 45 podmiotów w tym m.in. adres, dane kontaktowe (telefon, e-mail) oraz odnośnik do strony www prowadzonej przez dany podmiot. Z grona przedstawionych spółdzielni socjalnych warto zwrócić uwagę między innymi na poniższe przykłady:

- Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „TEODORYK” w Górznie (www.parklinowygorzno.pl/)

W ramach działalności Spółdzielnia prowadzi m.in. park linowy który oferuje 5 tras:

- Trasa dla dzieci - przeznaczona dla najmłodszych, spokojnie poradzą sobie na niej 3-latki, ale nawet sprawnie chodzący dwulatek przejdzie trasę w towarzystwie rodziców. Na maluchy czeka 9 przeszkód z siatką zabezpieczającą przed upadkiem na całej długości.
- Trasa niska - przeznaczona dla dzieci w wieku 5-7 lat, które są jeszcze za małe lub boją się wysokości. Dzieci idą po tej trasie w uprzężach i pokonują przeszkody podobne jak na trasach niskiej i wysokiej, ale umieszczone na wysokości od: 0,5 do 2 metrów. 8 przeszkód, w tym dwa zjazdy.
- Trasa średnia - przeznaczona jest dla początkujących. Trasa zaczyna się od drewnianej drabinki, a kończy tyrolkowym zjazdem, w sumie 13 przeszkód.
- Trasa wysoka - przejście dla bardziej zaawansowanych. Już na początku czeka na Was ścianka wspinaczkowa, a potem jest już tylko ciekawiej – duża wysokość i 16 przeszkód.
- Trasa tyrolkowa - składająca się z trzech zjazdów, w tym najdłuższym ok. 100 metrów.

- Spółdzielnia Socjalna „Nasz Dom” w Bydgoszczy (www.naszdom.spoldzielnie.org)

Zgodnie z opisem przedstawionym na stronie spółdzielni: „Idea (...) działalności jest stworzenie miejsca, w którym seniorzy poczną ciepło domowego ogniska poprzez zapewnienie troskliwej opieki, smacznego posiłku, pomocy w rozwiązywaniu codziennych problemów. Dom jest czynny od godzin porannych do popołudniowych. (...) Oferujemy zajęcia ruchowe, lekcje kulturalne, kursy edukacyjne, spotkania integracyjne, zaangażowanie fachowców. (...) Z myślą o integracji międzypokoleniowej prowadzimy klub i świetlicę, w której kreowane jest życie kulturalno-rozrywkowe oraz biblioteczkę z dostępem do codziennej prasy. Organizujemy wieczorki poetyckie i taneczne, wystawy oraz spotkania z

ciekawymi ludźmi. (...) Organizujemy i uczestniczymy w wielu festynach, imprezach i spotkaniach. Bogate doświadczenia w pracy z seniorami bezustannie potwierdzają problem wykluczenia społecznego osób starszych. Z potrzeby serca wyszliśmy naprzeciw temu zjawisku, podejmując działania aktywizujące seniorów. Zamierzamy również wykreować pomost między pokoleniami poprzez stworzenie klubu wolontariatu.”

- Spółdzielnia Socjalna „Spizarnia Kujawska” w Stawkach (www.spizarniakujawska.pl)

Spółdzielnia osób fizycznych działa przede wszystkim na obszarze powiatu aleksandrowskiego w obszarze usług gastronomicznych. W swoich przepisach kultywuje tradycję Kujaw. Poza działalnością gastronomiczną prowadzi ośrodek wypoczynkowy w Ostrowąsach.

- Spółdzielnia Socjalna „Koronowianka” w Koronowie (www.koronowianka.pl)

Spółdzielnia świadczy przede wszystkim usługi w zakresie:

- pielęgnacji terenów zielonych
- porządkowania i odśnieżania
- remontowo-budowlanym
- opieki nad grobami

- Spółdzielnia Socjalna „Twoje Smaki” w Inowrocławiu (www.twojesmaki.eu)

Założycielami Spółdzielni Socjalnej Twoje Smaki są Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Kobiet w Żninie oraz Fundacja Hodowców Białej Gęsi we Wróblach. Spółdzielnia działa w obszarze usług gastronomicznych.

- Spółdzielnia Socjalna „Borowiacki WIGOR” w Gostycynie (www.borowiackiwigor.wordpress.com/)

Podstawą działalności spółdzielni są usługi gastronomiczne. Ponadto prowadzi Dom Dziennego Pobytu dla osób 60+. Oferuje również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi.

- Spółdzielnia Socjalna „Słomiany Dom” w Białych Błotach (www.slomianydom.eu)

Spółdzielnia działa w obszarze budownictwa ekologicznego, jak sama określa ich misja to: „Poprzez swoją pracę chcemy sprawić, by budownictwo naturalne budziło pozytywne skojarzenie, a utożsamiane było z wysoką jakością i trwałością wykonania. Zależy nam na tym, by świadomość ekologiczna w odniesieniu do budownictwa rosła i decydowała o wyborze optymalnych rozwiązań.”

- Spółdzielnia Socjalna WIGOR w Żalinowie (www.wigor.net.pl)

Spółdzielnia Socjalna WIGOR jest spółdzielnią osób prawnych. Członkami założycielami spółdzielni są dwie gminy wiejskie - Gmina Inowrocław i Gmina Dąbrowa. Działalność prowadzi w Żalinowie i skupia się na usługach opiekuńczych w tym Dzienny Dom Senior + (zapewnienie wsparcia osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+), Środowiskowy Dom Samopomocy (jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym).

- Spółdzielnia Socjalna „Klub Artystyczny CUMA” w Chełmży (www.klubcuma.pl)

Spółdzielnia osób prawnych, która jest miejscem spotkań, wymiany myśli i wydarzeń kulturalnych. Wyposażenie klubu pozwala na organizację różnego rodzaju eventów. Do dyspozycji Cumy należą: bar; kuchnia; ekran i projektor oraz scena z profesjonalnym nagłośnieniem i oświetleniem, która doskonale sprawdza się podczas wszelkich koncertów, małych form teatralnych, występów, kabaretów czy uroczystości okolicznościowych.

- Unisławska Spółdzielnia Socjalna UNI-ZIEL w Unisławiu (www.uni-ziel.business.site/)

Spółdzielnia założona przez 2 osoby prawne. Świadczy przede wszystkim usługi w zakresie utrzymania porządku przy pasach drogowych, pielęgnacji terenów zielonych oraz utrzymania czystości wewnątrz budynków, usługi szkoleniowe, chociaż katalog planowanego zakresu świadczenia usług jest znacznie szerszy.

- Spółdzielnia Socjalna „Borowiackie Smaki” w Cekcynie (www.borowiackiesmaki.cekczyn.pl/)

Założycielami podmiotu są Gmina Cekcyn i Powiat Tucholski. Podstawowym rodzajem działalności spółdzielni jest przygotowywanie i dostawa posiłków do Szkoły Podstawowej w

Cekcynie oraz Przedszkola Leśny Zakątek w Cekcynie. Poza tym spółdzielnia oferuje usługi cateringowe dla klientów indywidualnych.

Źródła:

<http://es.rops.torun.pl> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://borowiackiesmaki.cekczyn.pl/> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<https://borowiackiwigor.wordpress.com/> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://klubcuma.pl> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://koronowianka.pl/> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://naszdom.spoldzielnie.org/> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://parklinowygorzno.pl> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://slomianydom.eu> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://spizarniakujawska.pl/> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://twojesmaki.eu/> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<https://uni-ziel.business.site/> (stan na dzień 14.05.2019r.)

<http://wigor.net.pl> (stan na dzień 14.05.2019r.)

Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych